

De dieren leven er samen met *Oxychilus draparnaudi* (Beck) tussen afgevallen blad. De heer E. Gittenberger maakte een genitaliënpreparaat dat is opgenomen in de kollektie van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie. Dit is de eerste anatomisch gecontroleerde vondst van de soort in Nederland. Voor de fauna van weinig waarde, daar de soort zo goed als zeker met planten uit het buitenland is aangevoerd. De dieren kunnen zich in Heerlen goed handhaven, want het ziet er niet naar uit dat hier van recente aanvoer sprake is.

Soortenlijst van de in het aanspoelsel van de Geul aangetroffen soorten.

Valvata (Cincinna) piscinalis piscinalis (O. F. Müller, 1774),

Carychium minimum O. F. Müller, 1774,

Carychium tridentatum (Risso, 1826),

Physa fontinalis (Linnaeus, 1758),

Galba (Galba) truncatula (O. F. Müller, 1774),

Galba (Stagnicola) palustris (O. F. Müller, 1774),

Radix (Radix) peregra (O. F. Müller, 1774),

Anisus (Anisus) leucostomus (Millet, 1813),

Anisus (Disculifer) vortex (Linnaeus, 1758),

Bathyomphalus contortus (Linnaeus, 1758),

Gyraulus albus (O. F. Müller, 1774),

Cochlicopa lubrica (O. F. Müller, 1774),

Vertigo (Vertigo) antivertigo (Draparnaud, 1801),

Vertigo (Vertigo) pygmaea (Draparnaud, 1801),

Pupilla muscorum (Linnaeus, 1758),

Vallonia pulchella pulchella (O. F. Müller, 1774), met allerlei overgangen tot

Vallonia pulchella excentrica (Sterki, 1892),

Vallonia costata (O. F. Müller, 1774),

Succinea (Succinea) putris (Linnaeus, 1758),

Succinea (Hydrotrapa) spec.,

Succinea (Succinella) oblonga Draparnaud, 1801,

Punctum pygmaeum (Draparnaud, 1801),

Helicodiscus (Hebetodiscus) singleyanus inermis H. B. Baker, 1929,

Discus rotundatus (O. F. Müller, 1774),

Vitrea pellucida (O. F. Müller, 1774),

Vitrea cristallina (O. F. Müller, 1774),

Vitrea contracta (Westerlund, 1871),

Nesovitrea (Perpolita) hammonis (Ström, 1765),

Aegopinella nitidula (Draparnaud, 1805),
Oxychilus (Oxychilus) cellarius (O. F. Müller, 1774),

Zonitoides nitidus (O. F. Müller, 1774),

Euconulus fulvus (O. F. Müller, 1774),

Cecilioides acicula (O. F. Müller, 1774),

Clausilia bidentata (Ström, 1765),

Iphigena lineolata (Held, 1836),

Trichia (Trichia) hispida (Linnaeus, 1758),

Sphaerium (Sphaerium) corneum (Linnaeus, 1758),

enkele *Pisidium*-soorten.

*) Zie soortenlijst.

Literatuur

Baker, H. B. (1929): New Southern Appalachian land snails. *Nautilus*, 42: 86-93.

— (1929): Pseudohyaline American land snails. *Proc. Acad. Nat. Sci. Philadelphia*, 81: 251-266.

Kadolsky, Dietrich (1967): Ein neuer Fundort von *Helicodiscus (Hebetodiscus) singleyanus inermis*. *Mitt. DMG.*, 9: 163-164.

Kuiper, J. G. J. (1949): Note préliminaire sur un Gastéropode terrestre énigmatique. *Basteria*, 13: 40-43, 1 afb.

— (1956): *Helicodiscus (Hebetodiscus) singleyanus inermis* H. B. Baker, neu für die europäische Fauna. *Archiv für Moll.*, 85: 163-169, 5 afb.

Lozek, V. (1964): Quartärmollusken der Tschechoslowakei. *Praag*.

Meese, A. D. J. & Hubert, D. (1949): The mollusc fauna of glasshouses in the Netherlands. *Basteria*, 13: 1-30.

Regteren Altena, C. O. van (1961): Sur la présence en France de *Hel. singl.* in. H. B. Baker. *Basteria*, 25: 41-43.

EEN KORTE NOTITIE OVER EEN ZELDZAAM VLINDERTJE

door A. W. P. MAASSEN

In mijn artikel over de vlindercollectie van Major Rijk, kon ik slechts twee Nederlandse exemplaren van het zeldzame spannetje *Minoa murinata* Scopoli vermelden: het exemplaar van Bunde in juni 1927 door Rijk gevangen en een exemplaar van Bergeijk in juli 1963 door van Wisselingh bemachtigd.

Op 29 juli 1967 trof ik te Montfort in mijn trap een mij aanvankelijk onbekend vlindertje aan, hetgeen een *murinata* bleek te zijn. Op de Wintervergadering van de Nederlandse Ento-

mologische Vereniging te Rotterdam (18-II-1968) werden twee in 1967 gevangen exemplaren van deze soort getoond. Hierbij was ook een *murinata* van Tegelen (Ottenheim). In Geulle ving ik (samen met Cox) op 9 augustus 1968 weer een exemplaar.

In 1927 was Bunde de uiterste voorpost van het Belgisch-Rijnlandse territorium. Uit de vangsten in Montfort, Tegelen en Bergeijk blijkt wel, dat dit vlindertje zijn areaal in noordelijke richting heeft uitgebreid.

South geeft voor Engeland de Amandelwolsmelk (*Euphorbia amygdaloides* L.) als voornaamste voedselplant van de rups op. In ons land is dit een zeldzame plant, die slechts zeer lokaal in Zuid-Limburg voorkomt. Nu deze spanner tot in Brabant toe blijkt voor te komen, is het erg onwaarschijnlijk dat de amandelwolsmelk bij ons de voedselplant zal zijn. Voor Duitsland geeft Koch de Cypreswolsmelk (*Euphorbia Cyparissias* L.) op. Ook Kiria k o f f noemt uitsluitend deze plant.

In mijn woonplaats heb ik deze wolsmelk op diverse plaatsen gevonden. De W e v e r vermeldde haar reeds van Linne, Rijksweg, waar ze nog altijd te vinden is. Langs de Maas (in het algemeen langs de rivieren) is deze plant niet zeldzaam.

Zeer waarschijnlijk zal de Cypreswolsmelk, evenals in Duitsland, bij ons de voedselplant voor de rupsen van *murinata* zijn. In juni-juli en september-oktober moeten ze te vinden zijn.

Summary

Some notes on *Minoa murinata* Scopoli (Lep., Geometridae).

Literatuur

- K i r i a k o f f, S. G., Wetenschappelijke Mededeling no. 58 — mei 1965 (K.N.N.V.).
K o c h, M., Wir bestimmen Schmetterlinge, 4e deel, pag. 84.
L e m p k e, B. J., Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera (Negende Deel) — Tijdschr. v. Ent. 90: 128.
M a a s s e n, A. W. P., De vlindercollectie „Majoor Rijk” — Natuurhist. Maandblad 57: 166-168.
S o u t h, R., The moths of the British Isles.

BOEKBESPREKING

De menselijke Geest door John Rowan Wilson en de Redactie van LIFE, Het Parool — Amsterdam 1966.

Dit boek, verschenen in de Parool/Life wetenschapserie (Nederl. vertaling door G. B. Vermolen), bevat een groot aantal gegevens omtrent de menselijke geest, in ruime mate geïllustreerd, ten dele in kleuren. Het gaat wel niet zozeer over de menselijke geest zelf, dan wel over zijn uitingen op het gebied van het verstand, van het gemoedsleven en van de wilsuitingen.

Het boek opent met een historisch gedeelte, waarin de sprong gemaakt wordt van de Oudheid tot Descartes, alsof er geen denkers geweest waren als Albertus Magnus en Thomas van Aquino. De auteurs geven veel feiten en verschijnselen, doch het is nog geen wetenschap.

Met dit voorbehoud is dit boek belangrijk te achten. Het gaat niet alleen over de mens, maar ook over dieren (proeven van Pawlov en van W. Köhler). Vooral aan het werk van Freud is veel ruimte toegekend, ook aan zijn persoonlijk leven; wij zien hem aan het vissen en op reis met zijn dochter Anna, want Freud was slecht thuis in het spoorboekje.

Wat de ziekelijke uitingen van de geest betreft, zijn er ook enkele ruim verluchte bladzijden gewijd aan Vincent van Gogh. Het vraagstuk van hersenspoeling of:ewel foltering, om iemand zijn wil op te leggen is niet vergeten (beschaving?).

Tenslotte over de toekomst van de mens, een onzeker gebied. Teilhard de Chardin spreekt er ook over, maar dan als visie, als idee, niet als geheel van feiten en gegevens. Dit boek uit de Anglo-Amerikaanse wereld stelt enige eisen aan de lezer. J. E. Schulte.

Medicijnen en narcotica door Walter Model, Alfred Lansing en de redactie van LIFE, Het Parool Amsterdam 1968.

Giftige stoffen kunnen, in passende hoeveelheid toegediend, een geneeskrachtige, ja, een levensreddende werking hebben, zoals de dood ons over het leven kennis kan verschaffen: „mortui vivos docent”, zo staat er op de morgue te Parijs.

Doch het is een lange geschiedenis geweest alvorens wij tot de hedendaagse kennis der geneesmiddelen zijn geraakt, eerst door ervaring en empirie, later door stelselmatig wetenschappelijk onderzoek. Sommige medicamenten zijn uit de volksgeneeskunde overgenomen, zoals het Vingerhoedskruid.

Een grote plaats nemen de medicamenten voor het hart in alsmede de tegen het gevaar van de microben gerichte middelen. Voor de productie van medicamenten zijn uitgebreide bedrijven in het leven geroepen. Ook op het gebied der narcotica komen er steeds nieuwe middelen op de markt, zodat men zich de vraag kan stellen of er niet van overbesteding gesproken moet worden.

De auteurs hebben onder de nieuwe middelen de „pil” niet vergeten.

Zij geven ten slotte namen en gegevens omtrent de verdienstelijkste onderzoekers, deels met foto. Het hele boek is in ruime mate geïllustreerd, ten dele met beelden uit de geschiedenis der aloude farmacie. Voor belangstellenden een belangwekkend boek. J. E. Schulte.